

Řešení problematiky s nákupem vozu ve vztahu k DPH

DPH

V tomto článku ve stručnosti zrekapitulujeme řešení problematiky s nákupem automobilu ve vztahu k DPH.

I. Historie – uplatnění nároku na odpočet u zakoupeného automobilu

a) Znění zákona o DPH (dále jen „ZDPH“) do 31. 3. 2009

V tomto období nebylo umožněno uplatnit nárok na odpočet daně u nákupu osobního automobilu (kategorie zapsaná v technickém průkazu = M1 nebo M1G).

Blokace odpočtu daně u ostatních automobilů nebyla (situace se často řešila nákupem auta s tzv. mřížkou, kategorie zapsaná v technickém průkazu = N1).

b) Aktuální stav

Zákaz uplatnění nároku na odpočet má dopad i na dnešní stav. Blokace odpočtu se vztahovala také na osobní automobily pořizované prostřednictvím finančního pronájmu a trvá dodnes u aut, která byla předána do užívání do 31. 3. 2009.

Auta zakoupená nebo předaná do užívání po 1. 4. 2009 – zde již blokace odpočtu daně není.

Pokud plátce daně pořídí automobil za „hotové“, postupuje se podle obecných pravidel ZDPH, tzn. podle využití automobilu.



II. Finanční leasing automobilu

Existují dvě situace nákupu automobilu na finanční leasing:

a) ve smlouvě sjednává povinnost následného odkupu automobilu nájemcem

b) ve smlouvě je sjednáno pouze právo následného odkupu automobilu nájemcem
ad a) povinnost odkupu

Leasingová společnost provede jednorázový odvod DPH při předání automobilu nájemci a nájemce uplatní nárok na odpočet rovněž najednou (na počátku trvání leasingové smlouvy).

ad b) právo nájemce automobilu nabýt

Jedná se o službu nájmu. DPH je leasingovou společností odváděno postupně (dle jednotlivých splátek) a shodně je uplatňován nárok na odpočet.

III. Nárok na odpočet

a) Plný nárok na odpočet daně při pořízení automobilu

Plný nárok na odpočet může plátce daně uplatnit v případě výhradního použití automobilu pro plnění dle ustanovení § 72 odst. 1 ZDPH (uskutečnění zdanitelného plnění v tuzemsku, zdanitelné plnění určené na vývoz nebo dodání zboží do jiného členského státu).

b) Situace bez nároku na odpočet daně při pořízení automobilu

1. pokud je v rámci ekonomické činnosti využíván pouze pro osvobozená plnění bez nároku na odpočet

2. automobil využíván pouze k výkonu veřejné správy (např. obec) – nepovažují se ve vztahu k ustanovení § 5 odst. 3 ZDPH za osobu povinnou k dani

3. koupě auta od jiného plátce – autobazaru, který při prodeji použil režim přírážky, tzn. odvedl DPH pouze ze své přírážky

c) Krácený nárok na odpočet daně při pořízení automobilu – použití pro ekonomickou činnost s nárokem i bez nároku na odpočet

Při pořízení automobilu do majetku, který je využíván pro zdanitelnou i osvobozenou činnost se uplatní nárok na odpočet v krácené výši (viz ustanovení § 76). Je potřeba sledovat vývoj krácícího koeficientu v průběhu následujících 4 let. V případě, že se liší o více než 10 % od vypořádacího koeficientu roku pořízení, pak je důvod pro provedení úpravy odpočtu daně.

d) Použití automobilu i pro jiné účely než ekonomickou činnost, poměrný nárok na odpočet při pořízení automobilu

Osobní automobil zakoupený do 31. 3. 2009

(Pokračování na stránce 2)

DAŇOVÝ KALENDÁŘ – ŘÍJEN

22. 10.

Pojistné: splatnost záloh na pojistné na důchodové pojištění a nemocenské pojištění OSVČ za září 2012 (splatnost od 1. do 20. dne)

Daň z příjmů: měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

25. 10.

DPH: souhrnné hlášení za září 2012 a za 3. čtvrtletí 2012

DPH: podání přiznání a zaplacení daně za září 2012 plátců s měsíčním zdaňovacím obdobím

DPH: podání přiznání a zaplacení daně za 3. čtvrtletí 2012 plátců s čtvrtletním zdaňovacím obdobím

Spotřební daň: splatnost spotřební daně z lihu za srpen 2012

Spotřební daň: podání přiznání za září 2012, podání přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně z topných olejů, zelené nafty a technického benzínu a mazacích olejů za září 2012 (pokud vznikl nárok)

Energetické daně: daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za září 2012

31. 10.

Daň z příjmů: odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za září 2012

DPH: poslední den pro podání přihlášky k registraci skupiny podle § 95a zákona o DPH, která chce být registrována od 1. 1. 2013, nebo žádosti o zrušení skupinové registrace podle § 106a zákona o DPH

Daň z příjmů: odvod částek zajištění daně za září 2012

Pojistné: splatnost pojistného na zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání za 4. čtvrtletí

IAS 37: Rezervy, podmíněná aktiva a podmíněné závazky – I. část

V první části tohoto článku se zaměříme na vykazování rezerv v pojetí mezinárodních účetních standardů, v pokračování se budeme věnovat podmíněným aktivům a závazkům. Abychom se k problematice přiblížili, shrme si nejprve rezervy tak, jak jsou definovány v české legislativě.

Rezerva a závazek v českém pojetí

V české legislativě jsou rezervy určeny k pokrytí budoucích závazků nebo výdajů,

(Pokračování na stránce 2)



ness/webdrive/
interaktivní online webinář
(ZDARMA, rychle, efektivně)

Jak zvýšit efektivitu
ve výrobě a logistice
až o 40 %?

čtvrtek 1. 11.
10 – 11 hod.

ManagerWeb.cz

MODERNÍ
ŘÍZENÍ

(Pokračování ze stránky 1)

1. pokud plátce pořídil osobní automobil do 31. 3. 2009 a nyní jej využívá k ekonomické činnosti, příp. i jiným účelům, nemusí ve vztahu k takovému využití vyvozovat žádné důsledky (při pořízení nebyl uplatněn nárok na odpočet)

2. u těchto aut se řeší použití mimo ekonomickou činnost pouze u nově vznikajících výdajů (opravy, nákup pneumatik, PHM apod.)

Osobní automobil nakoupený od 1. 4. 2009 do 31. 3. 2011 (a rovněž u nákladních aut pořízených v tomto i v předchozím období)

1. uplatnění nároku na odpočet v poměrné výši (plánované použití pro ekonomickou činnost)

2. uplatnění nároku v plné výši a následně příznávaní daně na výstupu při použití automobilu pro účely nesouvisející s ekonomickou činností

Osobní automobil nakoupený po 1. 4. 2011

Jedinou možností je uplatnění nároku na odpočet daně v poměrné výši (poměr se určuje kvalifikovaným odhadem). Poznámka – poměrový a krácití koeficient nejsou totožné pojmy.

Nově je stanovena povinnost sledovat využití automobilu. To znamená, že v roce pořízení tohoto osobního automobilu se stanoví poměr, a pokud nastane koncem roku odchylka větší než 10 % od původního, pak je povinnost provést opravu odpočtu daně (§ 75 odst. 4 ZDPH) a v dalších letech úpravu odpočtu daně.

e) Pořízení automobilu v rámci finančního pronájmu

V tomto případě se nejedná o pořízení dlouhodobého majetku a plátce má u leasingů započatých do novely k 1. 4. 2011 i po této novele možnost zvolit si variantu uplatnění nároku na odpočet v plné výši a následně zdanění jiného použití než pro ekonomickou činnost nebo možnost uplatnění odpočtu daně v poměrné výši.

f) Nárok na odpočet u souvisejících plnění

Odpočet daně u plnění souvisejících s provozem auta (ND, PHM, opravy, údržba ...) se posuzuje obdobně jako u samostatného pořízení automobilu. Plátce může mít plný, částečný (poměrný či krácený) nárok na odpočet daně nebo může být situace, kdy nárok na odpočet nelze uplatnit.

Změna účelu použití automobilu v letech následujících po pořízení

Pokud je automobil použit k jiným účelům než bylo stanoveno, tj. např. se předpokládalo větší užití pro zdanitelné plnění a je využíván pro osvobozené plnění (stane-li se tak v následujících 4 letech), je možnost či povinnost provedení úpravy odpočtu daně (§78).

V případě jakýchkoliv dotazů jsme vám k dispozici.

Jan Tahal, jan.tahal@fucik.cz



Technický pokrok a jeho vliv na technické zhodnocení

TECHNICKÝ
POKROK

Díky technickému pokroku se neustále zdokonalují výrobní prostředky a používané technologie a procesy. Staré výrobky jsou nahrazovány novými s lepšími užitnými vlastnostmi. Tento jev je snad nejvíce vidět v elektronice a ve světě IT obecně. Pokrok je však všudypřítomný, a proto na něj reaguje i výklad daňových zákonů, například v oblasti technického zhodnocení.

Nejlepší je toto téma začít příkladem. Daňový subjekt vlastní již 50 let administrativní budovu. Řekněme, že budova má v havarijním stavu izolaci. Daňový subjekt se ji proto rozhodne vyměnit. Jelikož původní izolace je již 50 let stará, v současné době nelze na trhu nalézt stejnou izolaci. Již se nevyrábí. Za 50 let technický pokrok přinesl izolace s lepšími technickými parametry (např. vyšší tepelný odpor při stejné tloušťce), než měla izolace původní. Po výměně izolace daňový subjekt při zpracování daňového přiznání (nebo u účetnictví při zachycení nákladů spojených s výměnou izolace) řeší otázku, zdali při výměně izolace došlo k technickému zhodnocení budovy, nebo zdali jde pouze o opravu budovy. Každá varianta má jiné daňové dopady.

Za technické zhodnocení se podle zákona o daních z příjmů se považují výdaje na dokončené nástavby, přístavby a stavební úpravy, rekonstrukce a modernizace majetku, pokud převýšily u jednotlivého majetku částku 40 tisíc Kč (počínaje zdaňovacím obdobím roku 1998). Nástavba, přístavba nebo stavební úprava jsou pojmy vymezenými stavebním zákonem. Rekonstrukci a modernizaci definuje přímo zákon o daních z příjmů. Za rekonstrukci se považují zásahy do majetku, které mají za následek změnu jeho účelu nebo technických parametrů. Modernizací se naopak rozumí rozšíření vybavenosti nebo použitelnosti majetku.

(Pokračování na stránce 3)

Newsletter Finanční Management vydává Economia, a.s.,
ve spolupráci s auditorskou a poradenskou firmou



FUČÍK & PARTNEŘI

AUDITOŘI – DAŇOVÍ PORADCI

www.fucik.cz

„Informace obsažené v této publikaci mají obecnou povahu. Nedoporučujeme podnikat na základě těchto informací jakékoliv konkrétní kroky bez dodatečné odborné konzultace.“

Společnost Fučík & partneři, s.r.o., a její zaměstnanci a spolupracovníci neposkytují žádné záruky (výslovně ani učiněné mlčky) týkající se úplnosti a přesnosti informací obsažených v této publikaci. Společnost Fučík & partneři, s.r.o., její zaměstnanci a její spolupracovníci neodpovídají za jakékoliv následky způsobené případným jednáním, zdržením se jednání, spoléháním se na informace obsažené v této publikaci či jakýmkoliv rozhodnutím učiněným na základě informací v této publikaci.

Jakékoliv Vaše kroky učiněné na základě této publikace doporučujeme vždy odborně konzultovat. V případě Vašeho zájmu Vám rádi odbornou konzultaci nabídneme.“

(Pokračování ze stránky 1)



u nichž je znám účel a je pravděpodobné, že nastanou. Zpravidla však není jistá částka nebo datum, k němuž vzniknou. Aby bylo možné

rozlišit mezi rezervou a závazkem (dohadnou položkou), je třeba posoudit, zda na vypořádání již vznikl právní nárok. Pokud právní nárok vznikl, vykáže se závazek; pokud právní nárok nevznikl, vykáže se rezerva.

Rezerva podle IAS 37

Mezinárodní účetní standard IAS 37 definuje rezervy jako závazky s nejistým časovým rozvrhem a výší, přičemž závazkem je současná povinnost účetní jednotky, která vznikla jako důsledek události v minulosti a jejíž vyřazení způsobí účetní jednotce odtok prostředků představujících ekonomický prospěch. V podstatě se jedná o **pravděpodobný závazek**.

Vykázání

Rezervu je možné vykázat pouze, když jsou splněny následující kritéria:

- účetní jednotka má současný závazek, který je důsledkem minulé události,
- je pravděpodobné, že k jeho vyrovnání bude nezbytný odtok prostředků ekonomického prospěchu,
- jeho výši je možné spolehlivě odhadnout.

Pokud nelze některou z výše uvedených podmínek splnit, rezerva se nevykáže.

(Pokračování na stránce 3)

Profesia days
VSTUP ZDARMA

VELETRH PRÁCE
24.-25.10.2012
VÝSTAVIŠTE PVA EXPO PRAHA LETŇANY

www.profesiadays.cz

(Pokračování ze stránky 2)

Celé technické zhodnocení nelze uznat jako daňově účinný náklad v okamžiku jeho pořízení. Daňový subjekt může technické zhodnocení dostat do daňových nákladů prostřednictvím odpisů. Smyslem této právní úpravy je potřeba časového rozložení výdajů na nově vzniklou užitnou hodnotu, která slouží pro dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů po více zdaňovacích obdobích tak, aby se v každém zdaňovacím období proti zdanitelným příjmům uplatnila (formou odpisů) jen část výdajů na nově vzniklou užitnou hodnotu. Tímto způsobem je dosažen časový soulad mezi zdanitelnými příjmy a daňově účinnými náklady.

Pojem opravy není na druhé straně v zákoně o daních z příjmů definován a při jeho vymezení se vychází z účetních předpisů. Vyhláška č. 500/2002 Sb. definuje v § 47 odst. 2 písm. a) opravu takto: „Opravou se odstraňují účinky částečného fyzického opotřebení nebo poškození za účelem uvedení do předchozího nebo provozuschopného stavu. Uvedením do provozuschopného stavu se rozumí provedení opravy i s použitím jiných než původních materiálů, dílů, součástí nebo technologií, pokud tím nedojde k technickému zhodnocení.“ Z uvedeného je zřejmé, že oproti technickému zhodnocení, které přináší významnější kvalitativní a kvantitativní změny stávajícího majetku, bývá oprava pouze reprodukci dřívějších užitných hodnot nebo drobnějším zhodnocením. Potřeba dosažení časového souladu mezi zdanitelnými příjmy a daňově účinnými náklady po dobu více zdaňovacích období proto nenastává a výdaje za opravy je možné jednorázově zohlednit v základu daně.

Ze shora uvedeného lze dovodit, že opravou dochází k uvedení věci do předchozího nebo provozuschopného stavu (jde o stav, ve kterém majetek již byl), kdy lze při opravě využít i jiné než původní materiály. Nesmí však dojít k technickému zhodnocení. Otázkou je, kde je hranice mezi opravou a technickým zhodnocením. Předpisy na jedné straně dovolují použít jiné materiály, ale na druhé straně dodávají, že nesmí dojít k technickému zhodnocení (např. ke změně technických parametrů). Jak si to vysvětlit v našem konkrétním případě?

V našem konkrétním případě šlo o situaci, kdy předmětná nemovitost měla izolaci. Nelze proto vyloučit, že výměnou izolace nemohlo dojít k opravě. Pokud by byla použita stejná izolace, nelze pochybovat, že by k opravě nedošlo. V důsledku technického pokroku však stejnou izolaci již použít nelze. Na trhu prostě není k dostání.

Výklad právních předpisů musí reagovat na vývoj ve společnosti. Bylo by nelogické, pokud by v důsledku technického pokroku již každá výměna izolace byla vždy technickým zhodnocením (ať již byl záměr daňového subjektu jakýkoli). Je proto rozumné, aby hranice mezi opravou a technickým zhodnocením respektovaly vliv technického pokroku. Výklad zákona o daních z příjmů se tímto směrem ubírá. V judikatuře byl tento výklad potvrzen například rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem čj. 59 Ca 136/2003 – 58 ze dne 13. 12. 2005 nebo nově rozsudkem Nejvyššího správního soudu čj. 8 Afs 4/2012 – 39 ze dne 27. 4. 2012. Judikatura přišla s logickým kritériem rozlišení opravy a technického zhodnocení. Pokud daňový subjekt nahradí původní materiál prokazatelně nejbližším materiálem na trhu (např. proto, že původní materiál se již nevyrábí), taková náhrada nebude mít sama o sobě za následek technické zhodnocení.

Je zřejmé, že izolace budovy vyměněná po několika desítkách let bude mít lepší technické parametry než izolace původní. Pokud však daňový subjekt použije nejbližší materiál na trhu, pak lze výměnu izolace považovat za opravu a uplatnit náklady související s touto výměnou jednorázově v základu daně. Pokud by prokazatelně nejbližší materiál na trhu použit nebyl (lze usuzovat, že záměrem výměny izolace bylo zlepšení technických parametrů izolace), pak půjde o technické zhodnocení s postupným daňovým odepisováním.

Zvolené kritérium má své otázky. Zejména jak určit prokazatelně nejbližší materiál na trhu? Jak dokladovat, že jde v daném okamžiku o nejbližší materiál na trhu? Jak vymezit trh? Tyto otázky je nutné řešit na základě konkrétních okolností každého případu. Nelze dát generální odpověď.

V případě, že vás toto téma zaujalo, jsme vám k dispozici k případným konzultacím.

Ing. Štěpán Osička, stepan.osicka@fucik.cz



Fúze obchod. společností po novele zákona o přeměnách

FÚZE

Poměrně rozsáhlá novela zákona o přeměnách platná od 1. 1. 2012 měla za hlavní cíl umožnit příhraniční fúzi v těch případech, kdy druhý stát EU nepočítal s fikcí, kterou obsahovala česká úprava, kdy z účetního a daňového hlediska vzniká nový subjekt k rozhodnému dni (RD), který předchází dni zápisu fúze do obchodního rejstříku (OR).

V praxi by tak v ČR nový subjekt účtoval a danil již od RD jako jedna účetní a daňová jednotka, zatímco ve druhém státě by jako jeden subjekt účtoval a danil až od data zápisu do obchodního rejstříku. Novela měla tedy za úkol v souladu se směrnicí EU umožnit fúze i v takových případech, kdy právní a účetní účinky fúze nastávají ke stejnému dni, což v ČR nebylo do 31. 12. 2011 možné. V tomto případě vznikaly komplikace, kdy z právního pohledu nebylo možné u přeshraniční fúze stanovit rozhodný den tak, aby vyhovoval legislativě všech zúčastněných států EU. Novela zákona umožňuje stanovení rozhodného dne volně posouvat na časové ose po i před datum, ke kterému je vyhotoven projekt fúze, a po i před datum zápisu fúze do OR.

(Pokračování na stránce 4)

(Pokračování ze stránky 2)

V některých případech mohou vznikat pochybnosti, zda současný závazek vůbec vznikl. Například pokud se účastní účetní jednotka soudního sporu. Účetní jednotka je povinna využít veškeré dostupné informace i doplňkové informace vyplývající z událostí po rozvahovém dni. Na základě těchto průkazných informací účetní jednotka vykáže rezervu, je-li spíše pravděpodobné než nepravděpodobné, že současný závazek k rozvahovému dni existuje a zároveň vyvolá odtok prostředků a je možné kvantifikovat jeho výši.

Úpravy a použití rezerv

K rozvahovému dni se rezervy prověří a upraví tak, aby zohledňovaly aktuální stav. Účetní jednotka rezervu zruší, pokud již nepokládá za pravděpodobné, že k vypořádání závazku bude nezbytný odtok prostředků představující ekonomický přínos.

Mezinárodní účetní standardy zohledňují také časovou hodnotu peněz. V případě, že by její dopad byl významný, částka rezervy je diskontována tak, aby zobrazovala současnou hodnotu výdajů. Při revizi částka rezervy roste, přírůstky jsou vykázány jako výpůjční náklad a je tak zohledněn tok času.

Rezerva může být použita pouze na výdaje, na které byla původně vytvořena.



Kdy rezervu tvořit a kdy ne

V konkrétních případech musí účetní jednotka mít na paměti 3 kritéria pro uznání rezervy:

- musí jít o současný závazek,
- jeho vyrovnání způsobí

odtok prostředků představující ekonomický prospěch a

– jeho výše musí být kvantifikovatelná.

Není tedy možné tvořit rezervu na **budoucí provozní ztráty**, kdy se zejména nejedná o současnou povinnost, která vyplývá z minulých událostí a kdy nejsou splněna ani další kritéria. Oproti tomu uzavře-li účetní jednotka tzv. **nevýhodnou smlouvu**, jejíž ekonomický přínos převyší neodvratitelné náklady (např. náklady na ukončení smlouvy, pokuty apod.) na splnění závazku stanoveného smlouvou, rezervu je možné vykázat. Příkladem nevýhodné smlouvy může být smlouva o nájmu objektu, který není využíván, ale od smlouvy nelze odstoupit nebo je odstoupení podmíněno vysokými sankčními poplatky. Stejně tak je možné vykázat rezervu na **restrukturalizaci**, která splní obecná kritéria. Restrukturalizace může vyplývat z prodeje nebo ukončení části podnikatelských aktivit, uzavření nebo přemístění provozů a podnikatelských aktivit, změny ve struktuře vedení účetní jednotky a zásadní reorganizace, která má významný dopad na podstatu a zaměření činnosti účetní jednotky.

Standard samozřejmě také uvádí požadavky na zveřejnění informací v účetní závěrce, které uživateli umožní lépe se v prezentovaných datech zorientovat.



Ing. Klára Honzíkova
klara.honzikova@fucik.cz

(Pokračování ze stránky 3)

Podle novely může RD předcházet projektu fúze tak, jak to mu bylo dříve, nebo může RD následovat až po projektu fúze, nebo se s ním může shodovat. Jako rozhodný den přeměny může být stanoven nejpozději den zápisu fúze, rozdělení nebo převodu jmění na společníka do obchodního rejstříku. Tento postup má několik výhod, ale i úskalí. Umožňuje v konkrétním případě započít práci na fúzi již před koncem zdaňovacího období s tím, že následně bude pro fúzi využita účetní závěrka sestavená ke dni předcházející RD a k zároveň k RD bude fúze zapsána do obchodního (OR). Pro lepší představivost si ukážeme tuto situaci na časové ose.



Takový postup zjednodušuje fúzi v tom směru, že není nutné řešit účetní fikci společného účetního období a společného zdaňovacího období pro zúčastněné subjekty. Pokud se RD bude shodovat se dnem zápisu fúze do OR, není potřeba účtovat a konsolidovat účetnictví fúzujících společností. Odpadá i povinnost fakturace s DPH mezi zúčastněnými společnostmi.

Nový postup má však významná účetní úskalí. Především situace, kdy se RD neshoduje s datem zápisu do obchodního rejstříku. Menší starosti nedělá novela ani znalcům, neboť závěrka pro oceňování není účetní závěrka sestavená ke dni předcházející RD, ale ta předcházející řádná, obvykle 12 měsíců stará účetní závěrka.

Závěrem lze říci, že novelu vnímám pozitivně, přestože jednoznačně nedefinuje účetní postup. Pokud se nebojíte rizika a účetní postup si odsouhlasíte s auditorem i správcem daně, nevidím případná možná rizika nijak katastroficky. Složitější může být situace u komplikovaných fúzí nebo např. v případě odstěpení. Z praxe však vím, že většina fúzí se provádí v rámci koncernu v co nejúžším rozsahu, obvykle bez oceňování. V tomto bodě novela určitě může v některých konkrétních případech proces fúze zrychlit, zjednodušit a zlevnit.

Ing. Ivan Fučík, ivan.fucik@fucik.cz


Změny v evidenci pracovní doby

PRACOVNÍ DOBA

Na základě ustanovení § 96 zákoníku práce má zaměstnavatel výslovně uloženou povinnost evidovat pracovní dobu. Tato povinnost se od 1. 1. 2012 rozšířila o povinnost vyznačit počátek a konec evidované skutečnosti. Současně došlo od tohoto data i k formulační úpravě. Dříve používaný pojem „pracovní doba“ se nahradil pojmem „směna“. Pojem „pracovní doba“ je pojmem širším a zahrnoval jak směnu, tak i práci přesčas. S novou povinností zaznamenat počátek a konec evidovaných skutečností je pojem „směna“ přesnějším pojmem. V ustanovení § 78 odst. 1 písm. c) zákoníku práce je směna vymezena jako část pracovní doby bez práce přesčas.

Evidence pracovní doby zahrnuje povinnost evidovat u každého jednotlivého zaměstnance začátek a konec: odpracované směny, práce přesčas, další dohodnuté práce přesčas, noční práce, doby v době pracovní pohotovosti a pracovní pohotovosti, kterou zaměstnanec držel. Způsob evidence pracovní doby zákoník práce nestanovuje, záleží výhradně na rozhodnutí zaměstnavatele, jaký způsob evidence zvolí. Zaměstnavatel se tedy bude rozhodovat na základě svých konkrétních podmínek, velikosti organizace, počtu zaměstnanců, organizace práce a tuto evidenci využije také jako podklad pro výpočet mezd. Další povinností zaměstnavatele v této oblasti je na základě žádosti zaměstnance umožnit mu nahlédnout do evidence jeho pracovní doby a pořizovat z ní výpis. Povinnost vést evidenci pracovní doby se vztahuje pouze na zaměstnance v pracovním poměru, nikoliv na zaměstnance činné na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce.

Evidence docházky a evidence pracovní doby dle § 96 zákoníku práce jsou dvě rozdílné skutečnosti. Evidence docházky pouze prokazuje, že se zaměstnanec v určité době nacházel na pracovišti. Přítomnost na pracovišti neznamená vždy výkon práce. Avšak kontrola docházky zaměstnanců do práce je nutným předpokladem evidence pracovní doby. Evidenci pracovní doby zaměstnavatel zpracovává a vede na základě informací, které zjistí v evidenci docházky. Rozhodnou skutečností pro evidování se stávají skutečnosti z evidence docházky až poté, co je zaměstnavatel (jím pověřená osoba) potvrdí. Tzn. že zaměstnavatel musí posoudit, zda se jedná o dobu, kdy zaměstnanec byl sice na pracovišti, ale práci nekonal, anebo se jednalo podle okolností o práci přesčas.

Způsob evidence docházky stejně jako způsob evidence pracovní doby podle § 96 zákoníku práce není zákoníkem upraven. Zaměstnavatel může evidovat docházku pouze přímou kontrolou, zda jsou zaměstnanci na pracovišti nebo nejsou, nebo např. formou zápisu do docházkových knih, mechanickým potvrzením karet, elektronickým čipem apod. V poslední době se objevují také evidence docházky formou biometrické identifikace zaměstnanců prostřednictvím otisků prstů. Tento způsob se považuje za použití citlivého osobního údaje podle § 4 písm. b) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a podle toho je potřeba s tímto údajem nakládat.

Oprávnění ke kontrole evidence pracovní doby a dodržování ustanovení zákoníku práce, tj. způsob rozvrhování směn, dodržování povinných přestávek v práci, dodržování nepřetržitého odpočinku mezi směnami a délky nepřetržitého odpočinku v týdnu, maximální limit práce přesčas, má v současné době inspektorát práce. Neplnění povinností zaměstnavatele vést evidenci pracovní doby v členění podle jednotlivých skutečností může inspekce práce sankcionovat uložením pokuty až do výše 400 tisíc Kč.

Ing. Kamila Holečková, kamila.holeckova@fucik.cz


Finanční Management

v nové podobě!



Aktuální vydání mj. nabízí:

- FOKUS: Řízení pracovního kapitálu
- DANĚ: Zdanění vysoko-příjmových skupin
- TECHNOLOGIE: Podnikové

informační systémy

Ukázkové číslo ZDARMA si objednejte na
<http://predplatne.ihned.cz/predplatne/zkouska.php?tit=F&pre=f>

Německo předáno k Soudnímu dvoru EU

■ ve věci diskriminačního pravidla skrytých rezerv

Evropská komise předala Německo k Soudnímu dvoru EU za diskriminační pravidlo týkající se reinvestic skrytých rezerv. Podle německého práva nepodléhá převod skrytých rezerv do reinvestice (prodej starých aktiv a nákup nových místo nich) zdanění v případě, že nově zakoupená aktiva patří stále provozně umístěné v Německu. V praxi to znamená, že daňový poplatník, který chce prodat aktiva za účelem založení pobočky v jiném členském státě, je jednoznačně znevýhodněn. Tato nerovná úprava může odradit od přeshraničního investování a je v rozporu s pravidly EU.

■ ve věci diskriminačního ustanovení dědické daně

Evropská komise se dále rozhodla předat Německo k Soudnímu dvoru EU za diskriminační pravidlo týkající se ustanovení dědické daně. V německém právu jsou velké rozdíly mezi daňovými úlevami od dědické daně při dědictví „německého“ majetku pro případ, kdy žije zůstavitel nebo dědic v Německu, a pro případ, kdy oba žijí v cizině. Pokud je tedy dědic z ciziny, tak mu jako německému nerezidentovi bude jeho dědictví zdaněno o hodně víc. Toto ustanovení může odradit občany žijící v zahraničí investovat do majetku umístěného v Německu. Komise je toho názoru, že toto ustanovení představuje neodůvodněné omezení ve volném pohybu kapitálu.

■ ve věci pozměnění pravidel pro vrácení DPH osobě z území mimo EU

Evropská komise požaduje, aby Německo pozměnilo legislativu, která vyžaduje, aby žádost o vrácení DPH podaná osobou z území mimo EU byla opatřena vlastním podpisem žadatele. Komise se domnívá, že takovéto opatření je proti základním požadavkům práva EU založeného na principech efektivnosti a rovnocennosti. V EU legislativně žádné obdobné ustanovení neexistuje. Navíc vyžadování vlastního podpisu osoby z území mimo EU činí nadměrně obtížné získat zpátky zaplacené DPH pro ty společnosti, které jsou založené mimo EU. Komise je toho názoru, že Německo může bojovat proti daňovým únikům jinou cestou, než je tato, a to např. jmenováním daňového zástupce. Komise dala Německu dva měsíce na to, aby učinilo nápravu ve své legislativě, jinak předá tento případ Soudnímu dvoru EU.

Finanční ředitelé mají zájem o výměnu názorů a zkušeností

Finanční ředitelé z celé republiky počátkem října diskutovali na nové odborné konferenci CFO Congress 2012. Největší zájem byl o postavení finančního managementu ve firmě, mluvilo se také o riziku či jak se vyvarovat chyb a nechybělo ani ocenění nejlepších finančních týmů.

Víte, že ročně se projedzí osobními automobily na služebních cestách přes 100 miliard korun a 20 procent z této částky by mohly firmy jednoduše ušetřit pouhým dodržováním správných zásad fleet managementu? Víte, že pokud požádáte o prodloužení splatnosti úvěru v nevhodnou dobu, může to vaši firmu téměř zruinovat, i když žádné vážné potíže se splácením nemáte? Jaké chyby nejčastěji dělají finanční ředitelé v praxi? Tyto a další prakticky orientované otázky byly hlavním předmětem diskusí na nové odborné akci s názvem CFO Congress s podtitulem Jeden den v životě finančního ředitele.

Cílem kongresu, který se uskutečnil 3. října v hotelu Boscolo Prague, bylo reagovat na potřebu finančních ředitelů, kteří již delší dobu volali po odborné události, která by nabídla neformální prostor pro setkání a sdílení praktických zkušeností. O velkém zájmu svědčí více než 150 finančních ředitelů a akterů finanční komunity.

První blok kongresu, Priority CFO v dnešní době, nabídl praktické rady a doporučení těch nejpovolanějších – finančních ředitelů. Kdo by však čekal strohá čísla a suchopárné grafy, nedočkal by se. Od počátku konference bylo jasné, že již neplatí obrázek finančního ředitele jako „šedé osoby s fasciklem analýz“. Naopak, během kongresu několikrát zaznělo, že v sobě dnešní finanční ředitel musí spojit několik dovedností.

Martin Tesař, partner společnosti Deloitte Audit, upozornil na chyby, kterých by se CFO měli vyvarovat. Mezi časté nešvary patří například nezohledňování celkových nákladů při dodávkách od dodavatelů. „Nejlevnější není vždy to nejvýhodnější“, zdůraznil Tesař a zmínil případ elektronické aukce, kdy honba za získáním zakázky skončila zápornou cenou. Vítěz soutěže vlastně jako by chtěl platit svému odběrateli za to, že mu smí dodat. Aukce proto musela být zrušena. K chybám podle Tesaře patří i podcenění situace a motivace v týmu, přeceňování outsourcingu, nepřesná orientace v IT řešeních nebo podcenění komunikace napříč společností. Klíčovou schopností finančního ředitele je podle Tesaře vyvážený přístup ke všem výzvám, se kterými se dnešní CFO potýkají.

Jiří Nosek, Sector Leader Financial Services & Digital Technology z GfK Czech, se věnoval roli CFO ve spojitosti s marketingem. V dnešní situaci, kdy se krize z peněženek zákazníků přesunula i do jejich myslí, je velmi důležité, aby i CFO měli přehled o tom, jak se mění chování zákazníků. Finanční ředitelé mají podle Noseka dnes větší možnosti podílet se na strategii společnosti, protože více „mluví řečí akcionářů“. „CFO by měl být vzděláním účetní a instinktem marketér“, zdůraznil.

Problémy hlaste bance včas

Diskusi o prioritách CFO v dnešní době zahájil **Lukáš Cyrankowski**, ředitel divize společnosti Comperio, který na prvním místě uvedl potřebu vybudovat kvalitní tým, jehož členové však budou zastupitelní. Důležité je, aby byl finanční ředitel aktivní, zajímal se o všechny části firmy a dostatečně a srozumitelně komunikoval. O nutnosti srozumitelné komunikace napříč společností je přesvědčen i **Karel Soukeník**, CFO Raif-

feisenbank. Zároveň upozornil na rizikové situace, ve kterých se společnost může ocitnout na základě podcenění určitých faktorů. Vyprávěl např. o firmě, která uzavřela obchodní případ v zahraničí a „zodpovědně“ si zafixovala současný kurz měny budoucím termínovaným obchodem. Uvozovky jsou namístě, protože v době vypořádání obchodu protistrana zkrachovala a firma zbytečně držela na dlouhou pozici v cizí měně a na své poměry ve vysokém objemu shodou okolností v době nepříznivého vývoje kurzu. Málem ji to stálo existenci.

Jiný případ nedostatečného řízení rizik se odehrál tak, že firma řádně splácející úvěr od banky tušila, že za několik měsíců by její hlavní zákazník mohl mít problémy s úhradou faktur, a uvažovala, že si svůj úvěr u banky prodlouží, a tím sníží splátku. V té době by to byla rutinní záležitost. Dlužník však požádal o změnu úvěrových podmínek až o několik měsíců později, kdy byl ohrožen krizí likvidity svého zákazníka. V té chvíli ovšem úvěr, byť řádně splácený, spadl do kategorie klasifikovaných, na něž musí banka podle metodiky ČNB tvořit vysoké opravné položky. To úvěr zdražilo natolik, že firma se (spolu s jinými nepříznivými faktory) dostala do vážných existenčních potíží. A to vše kvůli nedostatečné komunikaci s věřitelem.

Nejlevnější informační systém je křišťálová koule

Podle **Václava Sušeně**, konzultanta a ex-CFO z Bochemie Group, je klíčové hodnotit situaci ve společnosti ze systémové úrovně, jasně si stanovit cíle a dosáhnout jich pomocí zaměstnanců a zákazníků.

Druhá část kongresu, Novinky v klíčových oblastech práce finančního ředitele, se věnovala praktickým aspektům každodenní práce CFO. Cílem bloku bylo sdílet zkušenosti, prověřené typy a inspirativní nápady, které finančním ředitelům usnadní a zefektivní pracovní den. **Radovan Mužík**, Managing Partner firmy Fleet Partners, upozornil na možnosti efektivní správy firemního vozového parku. „Optimalizací na základě ukazatele nákladu na 1 km mobility lze ušetřit až 20 %, aniž by došlo k omezení kvality“, zdůrazňuje. O významu informačních systémů ve finančním řízení hovořil **Radek Hovorka**, CFO, IBM Česká republika. CFO nemusí být IT odborník, ale při identifikaci nákladů na informační řešení je

do rozvahy velmi důležité zahrnout i položky, kterým se nepřikládá velká pozornost. Jedná se například o spotřebu energií, cenu za pronájem plochy serveru nebo počet licencí. **Jan Brázda**, jednatel společnosti Constellation, a **Martin Klika** z Egon Zehnder Int., diskutovali o požadavcích a trendech na současném trhu práce. Profil úspěšného finančního ředitele v současné turbulentní době zaznamenal výrazný posun. CFO už není chápán jako pouhý strážce čísel a modelů, nýbrž jako partner CEO a představenstva. Mnohem více se podílí na strategickém rozhodování, orientuje se, komunikuje s akcionáři i veřejností, buduje vlastní brand. „Přežijí ti, co se dokážou nejlépe přizpůsobit“, glosuje Brázda. „Úspěšný CFO má přehled o trhu, kde firma působí, je schopen řídit změny, strategicky uvažuje a orientuje se na výsledek“, dodává Klika. **Pavel Křivoň** z Raiffeisenbank, představil složka a význam treasury strategie, která v dobách nejistoty umožňuje omezení volatility. Při vytváření strategie je důležité porozumět rizikům v byznys modelu, vhodně strategii nastavit, určit způsob implementace a stanovit metodu vyhodnocení. Druhý blok zakončil **Jan Spáčil**, partner společnosti Deloitte Legal, který se věnoval právním otázkám a vyplývající odpovědnosti CFO. Pro finančního ředitele je důležité uvažovat v časovém horizontu 10 let, umět rozpoznat, kdy je vhodné přizvat odborníky a věnovat pozornost blížícím se rekodifikačním novinkám.

(Pokračování na stránce 6)



Rudolf Fischer, CFO Siemens, vítěz kategorie velké firmy



Držitel Best Practice Award 2012 Jakub Fízel, finanční ředitel pivovaru Bernard



Miroslav Lukeš, generální ředitel, MasterCard, moderuje předávání cen



Martin Tesař, Deloitte

Co je příčinou pomalého růstu

Odpolední program zahájily dva paralelní diskusní workshopy, které se věnovaly výzvám a rolím CFO ve velkých či středních firmách. Blok věnovaný velkým společnostem zahájil **Luděk Niedermayer**, ředitel Deloitte Consulting, pohledem na vývoj světové i české ekonomiky od roku 2008. V porovnání s ostatními zeměmi středoevropského regionu se ČR potýká s pomalým růstem, podle předpovědí IMF se bude tento trend nadále prohlubovat. Na příčinách pomalého růstu neexistuje mezi odborníky jednoznačná shoda, ale čím dál více se pozornost přesouvá k otázkám fiskální konsolidace, ke stabilitě prostředí, efektivitě, transparentnosti a míře korupce. „Zásadní slabinou EU není ekonomika, ale politika,“ dodává. V návaznosti na dosavadní a prognózovaný vývoj rozvíjí diskusi o „hřišti pro firmy“. Debata se věnuje řízení firem v dobách nejistoty, výhledům do blízké budoucnosti, roli CFO ve společnosti i nedostatkům a palčivým místům současného nastavení. Pro **Petra Veselého**, finančního ředitele Zetoru, je vzhledem k proexportnímu založení firmy nejdůležitější fiskální nastavení a fluktuace devizových kurzů. Veselý řekl, že na polský trh směřuje polovina produkce a zlotý se přitom špatně přirovná k zajišťování odebíráním výrobních komponent. **Helena Hostková**, CFO Čepro, za nejpálčivější problém uvádí sníženou schopnost státu efektivně vybírat daně, současně však upozorňuje na blížící se novelu zákona, která by měla obchodování s pohonnými hmotami výrazně zpřísnit. V otázce budoucího vývoje se finanční ředitelé shodují na nutné dávce opatrnosti, pečlivých rozvahách a investicích s rychlejší návratností. **Jan Bolek** ze společnosti DEK je ohledně nadcházejících dvou let skeptický a zdůrazňuje naléhavost vyhledávání alternativních zdrojů příjmů, např. nově nabízenou službu Nemopas. Nutnost hledat nové zákazníky potvrdil i Veselý ze Zetoru, jenž vyvinul nový typ traktoru, který mu v nabídce dosud chyběl.

Neméně zajímavý je pohled finančních ředitelů na personální otázky, tedy oblast, která běžně do domény CFO nespádá. Společnost Čepro ve mzdové politice reflektuje situaci v jednotlivých regionech, Zetor nabízí retenční programy kvalitním, zkušeným zaměstnancům a firma DEK používá model, který před otevřením nové pobočky testuje míru personální saturace trhu.

A jakou koncepční změnu pro usnadnění byznysu by si finanční ředitelé přáli? Helena Hostková uvádí větší vymahatelnost práva a plnění daňových domácích úkolů státem. Petr Veselý by rád pozvedl prestiž a úroveň českých vysokých škol. Jan Bolek by uvítal větší předvídatel-



Helena Hostková, CFO, Čepro



Daniel Köppl, publisher Divize odborného tisku vydavatelství Economia, při vyhlášení ceny Best Finance Team 2012

nost českého prostředí. Na to navazuje prosba finančních ředitelů v sále – alespoň tři měsíce dopředu vědět, jaké budou v roce 2013 daně!

Role CFO ve firmě se mění

Diskusní blok věnovaný středním společnostem zahájil **Martin Tesař**, partner společnosti Deloitte Audit, shrnutím nejčastějších výzev, kterým čelí finanční ředitelé středních společností. O své zkušenosti, rady a tipy se podělili **Ivana Bergerová** ze společnosti ZAT a **Kateřina Švehlová** ze Scanservice a **Aleš Doložilek** ze společnosti HENRY SCHEIN DENTAL, **Pavel Štraus** za LAUFEN, **Pavel Chýňava** ze společnosti LINET a **Petr Nobst** jménem společnosti PLEAS. Mezi diskutovaná témata patřila např. motivace týmu, jakým způsobem se účastníci panelu vypořádávají s volatilitou a riziky, které vyplývají z aktuálního vývoje ekonomiky, jakým způsobem hledat rezervy v činnosti společnosti a dalším tématům. Všichni přítomní se shodli na tom, že role CFO v dnešní době přesahuje oblast financí a je nutné aktivní zapojení finančního ředitele v chodu firmy jako celku.

Nejllepší finanční týmy jsou z Humpolce, Prahy a Valašského Meziříčí

Časopis FM vyhlásil na konferenci ceny Best Finance Team 2012. „Ocenění má upozornit širokou veřejnost na rostoucí význam finančního řízení ve firmách. Jakkoli je finanční ředitel důležitou osobou, výsledky jsou závislé na součinnosti a fungování celého týmu. Udělením ceny chceme vyzdvihnout práci finančních oddělení a upozornit na jejich přínos ke konkurenceschopnosti firmy,“ řekl za organizátory vedoucí Divize odborného tisku vydavatelství Economia Daniel Köppl.

Odborná porota vybírala vítěze ve třech kategoriích:

V kategorii **Best Finance Team 2012 – Velké firmy** zvítězil tým Rudolfa Fischera, jednatele a finančního ředitele společnosti **Siemens CZ** s projektem na konsolidaci, integraci a implementaci efektivního finančního systému.

V kategorii **Best Finance Team 2012 – Malé a střední firmy** porota vybrala tým Jakuba Fízela, finančního ředitele **Rodinného pivovaru Bernard**. Zásadou kombinace úsporných opatření a kroků na podporu prodeje firma otočila podíl zisku na tržbách ze záporných hodnot na 12 procent, což je v potravinářství vynikající výsledek.

V kategorii **Best Finance Team 2012 – Veřejná správa** zvítězil tým Zdeňka Studeníka z **Městského úřadu ve Valašském Meziříčí**. Finanční oddělení pod Studentíkovým vedením dokázalo i přes zájmový nátlak různých politických uskupení prosadit určité nepopulistické kroky a hospodařit bez narůstání zadlužení.

Účastníci kongresu měli v přímém hlasování unikátní možnost rozhodnout o absolutním vítězi. Na jeho základě putuje cena **Best Practice Award 2012** do rukou týmu Jakuba Fízela, finančního ředitele **Rodinného pivovaru Bernard**. Fízel řekl, že ocenění je velkým úspěchem a povzbuzením pro celý osmičlenný finanční tým.



Vítěz kategorie Veřejná správa – Zdeněk Studeník z MÚ ve Valašském Meziříčí

Michal Fialka

šéfredaktor časopisu Finanční management

Srdečně vás zveme k účasti na mezinárodní konferenci o podnikovém řízení

Business Navigation® Days

8. – 9. listopadu 2012

FARMA BOLKA POLÍVKY, Olšany 205, Rousínov

NA HORIZONTU OBRAT K LEPŠÍMU NEBO KRIZE A STAGNACE? Štěstí přeje připraveným na různé varianty vývoje.

www.inekon-systems.cz